

16. feb. 1845

FAKTA

Dato:

16. feb. 1845

Sidetal:

Dagbog D, side 8-9

Dagbogens placering:

Den Hirschsprungeske Samling

Trykt udgave:

Jesper Svenningsen (red.): Seks år af et liv. Johan Thomas Lundbye –

Dagbøger om tro, skæbne, kunst og kærlighed, København 2018, s. 250-251

TRANSSKRIFTION

16 Febr 45.

Det Værste forbi.

Saa staaer jeg da i Begreb med at indgive min Ansøgning om Stipendium,¹ Gud give, den maa bevilges! To Samtaler har jeg havt med Høyen² i den Anledning; han er ikke for at jeg skal bort, og har talet drøie Ord i den Anledning, men ogsaa kjærligt har han talet og viist sit Sindelag imod mig som det sjældent træder frem. Han sagde: jeg vilde blive et let Bytte for den Første, jeg maatte føle mig tiltalt af, Düsseldorf saar let som Münchener. Er det muligt, at hvad jeg har pleiet i mange Aar, og troet, var mit Livs Kjærne, saa let skal glemmes? Han sagde: at jeg havde endnu ingen bestemt Tone anslaaet. Er det ogsaa muligt? Løi da hver Kritik og hver Stemme, der klang saa deiligt i mit Øre, naar den kun sagde: mit Billed var ægte dansk, og er det nok; var det ikke ganske egne Træk i vor Natur som fængslede mig og bleve Gjenstande for min Pensel? Var det ikke det Store, noget •9• Eensomme, der fornemmelig tiltalte mig og gjorde, at man tit fandt mig tom og fattig; men gav det Alt ikke mine Billeder en egen Kolorit, hvorved jeg sondrede mig, eller, var ogsaa det en forfængelig Drøm? svandt jeg som Draaben hen i den store Strøm, uden Særkjende. — Nei, jeg kan ikke tro det, og dersom det er den Betingelse, han sætter for at man med Gavn kan nyde fremmede Indtryk, da troer jeg at kunne være rolig ved ikke at have ladet mig rokke i min Beslutning. Thomsen,³ mine unge Aars Veileder, har jeg ogsaa sagt min Hensigt, og han gik mere villigt ind derpaa. Nu faaer Tingen gaa sin Gang, men naar jeg staaer færdig paa Toldboden til at gaa ombord, da skal jeg ikke sige med en af vore Digtere: Gud være lovet! jeg skal over, hvor der er varme Hjerter. Nei, jeg vil over, hvor der er kolde Hjerter, der spørger jeg ikke om Hjerter for mig, thi dem der slog varmt for mig, dem veed jeg, at jeg forlader, at jeg skal savne, men ogsaa det er godt. Lorenz følger mig dog maaskee længe, det er min Trøst, lad mig saa prøve at vinde de Kræfter ude, som ikke vilde komme hjemme. Der havde været meget at skrive ned i denne Tid, men jeg gaaer som i Feber, og alle Tanker [overstreget: begynde] dreie sig om eet Punct, og alt, hvad jeg taler begynder med: dersom jeg reiser. — I disse Dage tegner Lorenz sine Guder her hos mig, og jeg tegner Rammerne dertil.⁴ Ved Overtryk føres de over paa Stenen.

¹ Ansøgning om Kunstakademiets rejsstipendium.

² Kunsthistoriker N.L. Høyen (1798-1870)

³ Arkæologen Christian Jürgensen Thomsen (1788-1865).

⁴ Lorenz Frølich's serie af "Mindeblade om den nordiske Højtid" med elleve skildring af nordiske guder, baseret på udsmykningen som Lundbye omtalte i dagbogen 15. januar 1845. Lundbye stod for at tegne de ornamentale indramninger i oldnordisk stil (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. C 34-37).

8.
naar den Trængs ledes Tanken gaa tilbage over et henrindende
Liv, og da først ser over den dunkle Barndom som Nattes Liv
over det edle Maa som bedrøveligt Jordbr, men da staar deaeken som
den lille Olsgerist, Linsen faaer det klarliggende. Naar i Sacramen-
tet er forrettet efter kristi Andstiftelse, da er det et Tilraaen om Optagel-
se i hans Samfund, hvor der Tilgaaer og Sjælsforladelse. - saa
leder ontrent kan j. tænkes hans Ord, og de glæder mig meget, og
j. bestemte kunde opskrives som, men naar først Maade er fremstillet,
saa ønskelig at gjengive, dermed gjør hans sørlige Sprag, begerstret
som en Paapætte, et lyst og mildt og sødt og sødt og sødt, saa seer det glem-
mes, og lille skatter j. haiver end opskrivede Erindringer.

Angest
Jeg gaaer i en formelig Angest for det Publik, da j. skal underrette Kløjen
om min Afsejning: at indgive Ansøgning om Stipendium. Det maas
dog være Tegn til at j. er ubegreb og maas med at handle
sels - j. som drømte om selvstændighed!

Det Næste fortæller.

16 Febr 45.
Saa staar j. da i Begreb med at indgive min Ansøgning om Stipendium,
Gudsnaad, den maas bevidger! To Samtaler har j. haft med Kløjen i den
Aarsledning, han er ikke for at j. skal best, og har talt deaeken Ord: den
Aarsledning, men ogsaa kjærligt har han talt og vist sit Sindelag
imod mig, som det sjældent træder frem. Han sagde j. vilde blive et
lille Bytte for den Første, j. maatte føle mig tilladt af, Dusseldorfer saa det
som Mændene. Er det muligt, at han j. har pleied: mange Aar,
og troet, saa mit Livs Nærm, saa det skal glemmes? Han sagde:
at j. havde end sin ingen bestemt Tone ansaaet. Er det ogsaa muligt?
Lad da huer Værd og huer Stemme, der klæng saa det lyf i mit
Øre, naar den Lønn sagde: mit Billed var ægte dansk, og er det ægte,
saa det ikke gaude egne Tænk i det Naturs som fangsledet mig
og hlevne Gjenstande for min Pensel? Naar det ikke det Stort, noget

Ensomme, du fornemmelig tilfælle mig og gjorde, at man det fandt
mig tom og fattig; men gav det alt ikke minde. Billedet er en egen Kolorit,
hvorefter du sonde mig, eller, var ogsaa det en forfængelig Drøm?
stændt du som Dræderen her i den store Strom, inden Lærkjende. — Nei,
du kan ikke tro det, og desuden det er den Betingelse, her sættes for at
man med Gavn kan nyde fremmede Indtryk, da troer du at kunne
være rolig ved ikke at have ladet mig røkke i min Beslutning.
Thomsen, min unge Aars Veileder, har du ogsaa sagt min Klædsel,
og han gik mere villigt ind derpaa. Nu faar Tingene gaa sin
Gang, men naar du staaer færdig paa Talsbeden vil at gavom-
hed, da skal du ikke sige med en af vore Digtene: Gud være lovet!
du skal sige, hvor du er vore Hjerte. Nei, du vil sige, hvor du
er blevet Hjerte, der spinger du ikke om Hjerte for mig, Nu du
saa sleg varmt for mig, den ved du, at du for slæder, at du skal sone,
men ogsaa det er godt. Lovene følger mig du maaske længe, det
er min Trost, lad mig saa prøve at vinde de Kræfter ned, som
ikke vilde komme hjemme. Du havde været mig at stene ved:
Nuværende Tid, men du gaar som: Færdig, og alle Tanker begynder
sig om eet Punkt, og alt, hvad du taler begynder med: dersom du
være. — Nuværende Dage tegner Lovene sine Guder her for mig, og
du tegner Nuværende dertil. Ved Overtryk findes de over gaa Hænder.
Hjertebetragtninger, som gaa over i Grundtenne. 26 Febr. 1845.

Nu har du satigt forberedt min Reise fra Danmark, fra det kjære Medeland!
Saaledes har du jo betragtet det, der bevirker min Ansigning, da har du jo dog
ikke troet tilbage. Og denne Reise, hvortil du ser som en Lykke, vil du ogsaa
være det? Den Kærlighed har du slet ikke beregnet den Følge, og med Hænsyn
paa min hele øvrige Stilling, som du saa indeligt ønsker at frende, om
end ikke forberede, hvordan vil du vinde derpaa. Du ventes i saa klævede
Mægt af dig. Du skal nu mig ind af alle Forhold, naar du ender
som vilig forberede sig mig og skaffe mig Liv i mit stivende Fag.